

VIDEO INTERVIU | Ministrul Energiei de la Chisinau: Republica Moldova nu poate rezilia, în acest moment, contractul de furnizare gaze naturale cu Gazprom

Republica Moldova nu poate rezilia, în acest moment, contractul de furnizare gaze naturale cu Gazprom, acestea fiind utilizate pentru asigurarea energiei în Transnistria, pentru a evita o criza umanitara în acea regiune separatista, a declarat, într-un interviu acordat AGERPRES, ministrul Energiei de la Chisinau, Victor Parlicov.

Pe de alta parte, oficialul moldovean precizeaza ca, în momentul de fata, România furnizeaza doar 3% din energia electrica consumata de Republica Moldova, iar cea mai mare parte din energie provine de la centrala Cuciurgan din Transnistria.

Victor Parlicov vorbeste în interviu si despre proiectele comune dintre România si Moldova din domeniul energetic, în special despre retelele de interconectare Suceava- Balti si Iasi- Ungheni.

AGERPRES: Moldovagaz a reluat de curând importurile de gaze din Rusia, de la Gazprom. A fost o decizie care a fost contrara politicii Guvernului de la Chisinau?

Victor Parlicov: Nu a fost coordonata cu Guvernul. În mod normal, compania, ma rog ..., singura decide care e sursa, dar este un subiect sensibil politic si am attentionat compania în acest sens si au revazut decizia. Au revenit la achizitionarea gazelor de la Energocom.

AGERPRES: Aceasta decizie nu a reprezentat interesele Guvernului de la Chisinau?

Victor Parlicov: Absolut deloc.

AGERPRES: Luati în calcul niste masuri împotriva companiei Moldovagaz?

Victor Parlicov: Deocamdata nu consider ca a fost o rea intentie. Eu cred ca a fost mai curând o greseala si o neînțelegere, o încercare de a evita niste tensiuni, sa spunem asa, la nivel de întreprinderi, dar eu cred ca sunt mult mai importante mesajele politice pe care noi le transmitem prietenilor nostri din Occident, pentru ca asta ne-am asumat si asta am facut toata iarna. Am trecut-o practic fara gaze rusesti pe malul drept si nu înțeleg care ar fi fost necesitatea sa revenim la achizitionarea gazelor de la Gazprom pe sfârșit de sezon de încălzire.

AGERPRES: Ati putea solicita chiar rezilierea contractului cu Gazprom?

Victor Parlicov: Nu este o problema rezilierea contractului. Trebuie sa înțelegem ca Gazprom pastreaza un rol, si este un rol destul de important, în asigurarea cu gaze în special a regiunii din stânga Nistrului. Regiunea transnistreana, în acest moment, este alimentata cu gaze doar de la Gazprom si nu ar fi nimeni gata, astazi, sa livreze gaz acolo, de facto gratuit, asa cum o face Gazprom. Asta permite, pe de o parte, mentinerea unei stabilitati sociale în stânga Nistrului, sa nu ne pomenim acolo cu o criza de proportii, inclusiv o criza umanitara, si, pe de alta parte, asta influenteaza indirect piata de energie electrica din Republica Moldova, pentru ca cea mai mare parte a energiei electrice pe care o consumam aici, în dreapta Nistrului, provine, este produsa la o centrala termica din regiunea transnistreana, din gazul livrat de facto gratuit. Asta ne permite sa amortizam sau sa reducem, sa avem un cost de energie, atât pentru cetateni, cât si pentru economie, ceva mai mic. Noi înțelegem ca acest lucru nu poate dura la nesfârșit, dar sa evitam sau sa negam faptul ca Gazprom are un rol pe piata Republicii Moldova, mai curând de energie electrica, tot nu ar fi corect. Din cauza asta, în acest moment, nu se pune problema rezilierii contractului cu Gazprom.

AGERPRES: Într-o perspectiva mai apropiata sau mai îndepartata, aveti în vedere independenta de gazul rusesc?

Victor Parlicov: Noi, repet, pentru consumatorii din regiunea care este controlata de autoritatile constitutionale, deja am demonstrat ca într-un timp record putem renunta la gazul din Federatia Rusa, la gazul de la Gazprom.

Totodata, asa cum am mentionat, este vorba de regiunea transnistreana, unde nu este vorba doar de alimentarea cu energie sau cu gaze, ci este o problema de securitate regionala, daca vreti, ce va trebui solutionata. Atunci când aceasta problema vom putea sa o abordam si vom putea sa o rezolvam si sa îi reintegram în Republica Moldova, atunci si rolul Gazprom de a întretine asa un fel de iluzie a independentei în stânga Nistrului va disparea.

AGERPRES: Aveti variante alternative mai noi cu privire la livrarea de gaze catre Republica Moldova?

Victor Parlicov: Întotdeauna cautam si nu pot anunta ceva ca fapt împlinit, dar da ... Întotdeauna cautam si eu sunt absolut sigur ca tot ceea ce se întâmpla pe piata regionala demonstreaza ca exista viata în Europa si dupa gazul de la Gazprom.

AGERPRES: În ceea ce priveste energia electrica, aveti si surse românești?

Victor Parlicov: Cea mai mare parte a energiei electrice astazi, pe malul drept, o consumam provenind din centrala termo-electrica din regiunea transnistreana. Al doilea cel mai mare producator sunt sursele locale, centrale electrice cu termoficare, care asigura totodata si sistemele de încălzire centralizata din cele mai mari orase, în cogenerare. Pe lângă asta, avem câte ceva din energia regenerabila si puțin, în jur de trei procente, de energie electrica pe care o achizitionam din România.

AGERPRES: La nivelul Uniunii Europene au fost adoptate masuri pentru reducerea consumului de energie, la modul general. Ati adoptat si dumneavoastra astfel de masuri?

Victor Parlicov: Desigur. Asta a facut parte dintr-un plan de pregatire, pentru ca se anticipa un risc de criza, inclusiv în ceea ce priveste livrarea gazului natural în Republica Moldova si în toamna anului 2022 am intrat cu un set de masuri pe care a trebuit sa le luam atunci când am avut deja confirmarea ca gazul natural nu va fi livrat în volumele solicitate. Atunci, da, a intervenit un sir întreg de masuri. Este vorba si de trecerea celor mai mari surse de generare sau de co-generare a energiei termice din Republica Moldova la pacura, ca si combustibil de rezerva, pentru a reduce presiunea pe consumul de gaze. Este vorba si de implementarea unui plan de masuri de eficienta energetica, inclusiv au fost reduse consumurile de energie electrica în orele de vârf, atunci când am avut deficit. S-a lucrat pe aceasta dimensiune si vreau sa va spun ca inclusiv pâna la introducerea planului de masuri, datorita faptului ca preturile la gaze naturale au crescut enorm în acea perioada, în toamna anului trecut, noi am avut o scadere a consumului din Republica Moldova, înainte ca Guvernul sa activeze un plan de masuri. Acele scaderi ale consumului erau destul de semnificative. Daca nu gresesc, în luna septembrie 2022, consumul de gaze naturale a scazut cu peste 20%.

AGERPRES: Din ratiuni financiare?

Victor Parlicov: Da, eu cred ca era mai mult legat de ratiunea financiara. Oamenii au început sa economiseasca la gaz din considerente mai mult financiare, pentru ca bugetul familial nu tinea.

AGERPRES: Pentru ca Transnistria este principalul furnizor de energie, luati în calcul o renegociere a contractului cu ei pentru ca pretul sa fie unul mai avantajos?

Victor Parlicov: Se discuta acest lucru acum. Noi ne-am fi dorit o predictibilitate, o stabilitate a relatiei si a preturilor, pentru a crea acel spatiu de discutii si de negocieri în care sa putem aborda subiectul dintr-o perspectiva mai larga.

AGERPRES: Cu sanse de reusita?

Victor Parlicov: Eu cred ca da, dar evit acum sa vorbesc ceva detalii cu referire la un pret exact sau o perioada exacta, pentru a nu dauna procesului de negociere.

AGERPRES: Aveti în vedere dezvoltarea de surse de productie a energiei regenerabile?

Victor Parlicov: Da. Chiar pâna la sfârșitul acestei luni va fi supus consultarii publice un proiect de lege de modificare a legii cu privire la energia regenerabila, care trebuie sa declanseze un proces care, în final, vizeaza lansarea concursului investitional pentru investitori mai mari în ceea ce priveste instalarea surselor de energie regenerabila. Vorbim de 100 de MW energie eoliana si vreo 50 MW energie solara, la aceasta etapa. Daca totul va

merge conform graficului, cred că în trimestrul IV al acestui an va fi lansat acest concurs și anul viitor am putea vedea primele rezultate.

AGERPRES: Proiectele vor fi finanțate din ce fonduri?

Victor Parlicov: Este vorba de proiecte finanțate din fonduri private. Proiecte de investiții din fonduri private. Statul doar vine cu mecanismele de suport și garantează achiziționarea acestei energii pe o anumită perioadă, cu un preț fix cu care participă, de fapt, ofertantul la această licitație. Cel cu prețul cel mai bun ia statutul de producător eligibil, care îi permite ca timp de 15 ani să dea energie electrică în rețea cu un preț prestabilit.

AGERPRES: În ceea ce privește implementarea proiectelor energetice cu România, în ce stadiu vă aflați?

Victor Parlicov: Când vorbim de proiectele energetice cu România, vorbim concomitent de mai multe proiecte. Cel mai cunoscut ar fi probabil proiectul Balti- Suceava, linii de interconexiune pe tensiune înaltă Balti- Suceava. În acest sens, au fost realocați o parte din banii care au fost inițial pentru construcția stației de tip back-to-back de la Vulcanesti. Odată cu sincronizarea sistemelor dintre Republica Moldova și Ucraina cu ENTSO-E (n.r.- rețeaua energetică europeană) a decăzut necesitatea de a avea o stație acolo și, respectiv, banii au fost realocați prin intermediul Consiliului inter-ministerial din Republica Moldova la construcția liniei Balti- Suceava. În acest sens, deja au fost făcute demersuri din partea Ministerului de Finanțe către BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare n.r). Urmează să avem o discuție și cu partea română în privința coordonării, sincronizării proceselor de construcție și de conectare a acestor linii, dar eu sunt foarte optimist în privința acestui proiect.

Suplimentar, se mai iau în calcul câteva proiecte pe dimensiunea energetică, unul dintre ele fiind încă o interconexiune în zona Iasi- Ungheni, de la linia de 220 KV trecerea la 330 pe teritoriul Republicii Moldova și conectarea la stația din Straseni, lângă Chisinau. Și oricum are o tangență directă cu interconexiunea Isaccea- Vulcanesti, construcția liniei electrice Vulcanesti- Chisinau. Da, ea nu este o interconexiune, strict vorbind, dar ar permite o operationalizare mult mai bună a liniei Vulcanesti- Isaccea.

AGERPRES: Vedeti vreo perspectivă de independență energetică a Republicii Moldova?

Victor Parlicov: Eu nu cred că astăzi vreo țară poate vorbi despre independență energetică la modul total. Desigur că ceea ce ne propunem este o consolidare a interconexiunilor în primul rând cu România, crearea unei piețe sau cuplarea pieței de energie a Republicii Moldova cu piața românească și, de ce nu?, o creștere vertiginosă a investițiilor, în special în energie regenerabilă, care ar viza nu doar acoperirea consumului nostru, dar și eventuale exporturi într-o piață comună sau proiecte care ar putea livra energie electrică și în România.